

บทวิจัย

ปัจจัยทำนายความรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งของชุมชน FACTORS PREDICTING SENSE OF COMMUNITY BELONGING

ผจงจิต ไกรถาวร*
นพวรรณ เปี้ยชื่อ** สุวัจนา น้อยแถม*

บทคัดย่อ

ความรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งของชุมชนถือเป็นทุนทางสังคมที่สำคัญที่ทำให้เกิดพลังในการขับเคลื่อนชุมชน และทำให้บุคคลกระทำพฤติกรรมสร้างเสริมสุขภาพ แต่เนื่องจากปัจจุบันคนในสังคมแข่งขันกันสูงขึ้น อาจส่งผลให้ความรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งของชุมชนขาดหายไป การวิจัยเชิงพรรณนาค้างนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งของชุมชน และปัจจัยทำนายความรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งของชุมชน กลุ่มตัวอย่างคือ ผู้ที่อาศัยอยู่ในชุมชนทั้งในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล จำนวน 400 คน เลือกกลุ่มตัวอย่างแบบสะดวก เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม ได้แก่ แบบบันทึกข้อมูลทั่วไป แบบวัดความรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งของชุมชน แบบวัดการสนับสนุนทางสังคม แบบวัดการรับรู้สภาพสิ่งแวดล้อมละแวกบ้าน และแบบวัดการรับรู้ภาวะสุขภาพกายและสุขภาพจิต วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติบรรยาย และ การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ แบบ Enter method ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างในปริมณฑลส่วนใหญ่ (ร้อยละ 70.5) มีความรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งของชุมชนในระดับสูง ในขณะที่กลุ่มตัวอย่างในกรุงเทพมหานคร ส่วนใหญ่ (ร้อยละ 55.5) มีความรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งของชุมชนในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย = 36.70 และ 33.15 ตามลำดับ) ผลการวิเคราะห์ปัจจัยทำนายความรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งของชุมชน พบว่าการสนับสนุนทางสังคม การรับรู้สิ่งแวดล้อมละแวกบ้าน การรับรู้ภาวะสุขภาพกายและสุขภาพจิต และเขตที่อาศัยสามารถร่วมทำนายความรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งของชุมชนได้ร้อยละ 28.9 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

ผลการศึกษาครั้งนี้มีข้อเสนอแนะในการส่งเสริมให้เกิดความรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งของชุมชน โดยให้การสนับสนุนทางสังคม ปรับปรุงสิ่งแวดล้อมและจัดให้มีสิ่งอำนวยความสะดวกในละแวกบ้าน จัดกิจกรรมส่งเสริมให้บุคคลเกิดการรับรู้สุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดี นอกจากนี้ผลการศึกษายังสามารถใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานนำไปสู่การพัฒนาโปรแกรมส่งเสริมความรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งของชุมชนที่มีประสิทธิภาพต่อไป

คำสำคัญ: ความรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งของชุมชน

* อาจารย์ สาขาวิชาการพยาบาลสุขภาพชุมชน โรงเรียนพยาบาลรามาธิบดี คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี มหาวิทยาลัยมหิดล

** รองศาสตราจารย์ โรงเรียนพยาบาลรามาธิบดี คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี มหาวิทยาลัยมหิดล

ผลของโปรแกรมพัฒนาทักษะชีวิตโดยใช้หนังสือการ์ตูนต่อทักษะชีวิตของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

The Effects of The Life Skills Development Program Using Cartoon Books Media on Life Skills Among Grade Five Students*

บทความวิจัย

พิชญากร ศรีปะโค** รุจา ภูไพบูลย์*** ชื่นฤดี คงศักดิ์ ตระกูล****
Pichayakorn Sripakho, R.N., M.N.S.**, Rutja Phuphaibul, R.N., D.N.S.***,
Chuanruedee Kongsaktrakul, R.N., Ph.D.****

บทคัดย่อ

การศึกษาครั้งนี้เป็นการวิจัยกึ่งทดลองชนิดรูปแบบสองกลุ่มวัดก่อนและหลังการทดลอง เพื่อศึกษาผลของการใช้โปรแกรมพัฒนาทักษะชีวิตโดยใช้หนังสือการ์ตูนต่อทักษะชีวิตของนักเรียนชั้นประถมศึกษา กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 อายุ 10 - 11 ปี จากโรงเรียนแห่งหนึ่งในกรุงเทพมหานคร ทำการสุ่มแบบไม่แทนที่โดยการจับสลากเพื่อคัดเลือกนักเรียนทั้งห้องเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ได้กลุ่มทดลอง 36 คน และกลุ่มควบคุม 31 คน กลุ่มควบคุมได้รับการสอนสุขภาพทั่วไปและการเรียนการสอนตามปกติ ส่วนกลุ่มทดลองได้รับโปรแกรมพัฒนาทักษะชีวิตโดยใช้หนังสือการ์ตูน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย แบบสอบถามข้อมูลทั่วไป แบบวัดทักษะชีวิตสำหรับนักเรียนระดับประถมศึกษา ชุดหนังสือการ์ตูนพัฒนาทักษะชีวิตสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาจำนวนสิบเอ็ดเรื่อง และโปรแกรมพัฒนาทักษะชีวิตโดยใช้หนังสือการ์ตูนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติบรรยาย สถิติ ไคสแควร์ (Chi-square test) และสถิติที (t-test) ผลการศึกษาพบว่า ค่าเฉลี่ยคะแนนทักษะชีวิตของกลุ่มทดลองภายหลังได้รับโปรแกรมพัฒนาทักษะชีวิตโดยใช้หนังสือการ์ตูนสูงกว่าก่อนได้รับโปรแกรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .05$) และค่าเฉลี่ยคะแนนทักษะชีวิตของกลุ่มทดลองภายหลังได้รับโปรแกรมพัฒนาทักษะชีวิตโดยใช้หนังสือการ์ตูนสูงกว่ากลุ่มควบคุม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .05$) ผลการวิจัยนี้แสดงให้เห็นว่า โปรแกรมพัฒนาทักษะชีวิตโดยใช้หนังสือการ์ตูน ช่วยให้เด็กวัยเรียนมีทักษะชีวิตดีขึ้น

คำสำคัญ : โปรแกรมพัฒนาทักษะชีวิต / หนังสือการ์ตูน / ทักษะชีวิต / นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

* เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต (การพยาบาลเด็ก) มหาวิทยาลัยมหิดล

** อาจารย์พยาบาล ภาควิชาการพยาบาลกุมารเวชศาสตร์ วิทยาลัยพยาบาลกองทัพบก, E-mail: mathawee35@hotmail.com

*** ศาสตราจารย์ โรงเรียนพยาบาลรามาธิบดี คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี มหาวิทยาลัยมหิดล

**** ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ภาควิชาการพยาบาลเด็ก โรงเรียนพยาบาลรามาธิบดี คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี มหาวิทยาลัยมหิดล